

Versterking Opleidingscommissies

Advies van de Programmagroep Versterking Opleidingscommissies
11 juli 2017

Contents

Inleiding	3
Advies aan het CvB	4
Visie op de OC en haar omgeving	5
1. De rol van de OC	5
2. Relatie OC en opleiding(en)	7
3. De samenstelling van de OC	8
4. De verhouding van de OC tot andere gremia binnen de faculteit	10
5. Processen	11
6. Engelse benaming OC	14
Bijlagen bij Versterking Opleidingscommissies	15
Bijlage 1: Verdeling instemmingsrechten	16
Bijlage 2: Procedures bij geschillen	24
Bijlage 3: Vergoedingen	26
Bijlage 4: Wijze van samenstelling	29
Bijlage 5: Samenstelling en opdracht Programmagroep	35
Bijlage 6: Samenstelling klankbordgroep	37
Bijlage 7: Wetswijziging	39
Bijlage 8: Memorandum van overeenstemming (FGw)	41

Inleiding

Opleidingscommissies (OC's) vervullen een belangrijke taak aan de UvA. De enthousiaste inzet van studenten en docenten binnen de OC's draagt eraan bij dat de kwaliteit van het onderwijs op een hoog niveau blijft. Het contact tussen de leden en overige betrokkenen bij de opleiding zorgt voor actuele inzichten en verbinding tussen de werkvloer en studentgeledingen.

De OC adviseert opleidingsdirecteur(en) over de organisatie van het onderwijs dat wordt verzorgd binnen de opleiding(en). Daartoe geeft de OC onder anderen aandacht aan de vak- en opleidingsevaluaties, en geeft advies ten aanzien van OER-wijzigingsvoorstellen en beleidsnotities ter verbetering van het onderwijs. OC's kunnen desgewenst ter uitvoering van hun taken ook ongevraagd advies geven.

Een sterke en betrokken OC geeft belangrijke input aan de opleiding, en draagt bij aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs. De UvA wil OC's die een constructieve, kritische en weloverwogen bijdrage leveren aan de kwaliteit van het onderwijs. Dat betekent actieve leden, die representatief zijn voor hun opleiding en goed toegerust worden voor hun taken. Hun inspanningen zorgen ervoor dat de Universiteit van Amsterdam nog beter functioneert, studenten tevreden hun opleiding afronden en docenten trots op hun opleiding zijn.

De op 1 september 2017 in werking tredende wijzigingen van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) op grond van de Wet Versterking Bestuurskracht, maken de OC tot medezeggenschapsorgaan. De wijzigingen geven aanleiding om de taken en bevoegdheden van de OC's opnieuw te bezien. Hoe kunnen de OC's hun taken en bevoegdheden zo uitoefenen dat de kwaliteit van het onderwijs aan de UvA verder verbeterd wordt? Hoe kunnen OC's, opleidingsdirecteuren, FSR'en en andere bij de organisatie van het onderwijs betrokkenen constructief samenwerken?

Om de ontwikkeling van OC's een impuls te geven en te monitoren heeft de rector magnificus de Programmagroep Versterking Opleidingscommissies ingesteld. De samenstelling van en de opdracht aan de Programmagroep is opgenomen in Bijlage 5.

De Programmagroep heeft op onderdelen van deze notitie feedback ontvangen van de klankbordgroep waarin OC-leden, leden van Facultaire Studentenraden (FSR en), opleidingsdirecteuren en kwaliteitszorgmedewerkers van de faculteiten vertegenwoordigd zijn. Op verzoek van de rector is een deeladvies (over omgang met overlappende instemmingsrechten) en een eerdere versie van dit advies aan het CBO (Centraal Bestuurlijk Overleg) voorgelegd. Een eerdere versie van dit advies is voorgelegd aan de brede academische gemeenschap via de webpagina denkmee.uva.nl. Daarnaast zijn het concept-advies en de bijlagen op 27 juni 2017 besproken tijdens een informatiebijeenkomst voor OC-leden, opleidingsdirecteuren, leden van facultaire studentenraden en ondernemingsraden en andere belangstellenden. Een laatste concept-versie van dit advies is op 6 juli 2017 besproken in de UCO. De geleverde commentaren zijn meegenomen bij het opstellen van deze eindversie.

Advies aan het CvB

- Vraag de OC's om voor het begin van het nieuwe studiejaar een jaarplan te maken, mede op basis van de hier geformuleerde uitgangspunten, en om daarover in gesprek te gaan, in elk geval met de opleidingsdirecteur.
- Vraag de decanen om de rol van de OC, en de structuur, omgeving, wijze van samenstelling en processen rond de OC passend en adequaat in te richten. De in het advies van de Programmagroep geformuleerde uitgangspunten gelden als referentiepunt. Decanen kunnen op onderdelen gemotiveerd afwijken, mits dit niet ten koste gaat van de positionering van de OC.
- Voor het studiejaar '17-'18 bepleiten wij samenstelling op basis van sollicitaties aangezien er onvoldoende tijd is om verkiezingen goed voor te bereiden. Op basis van het subsidiariteitsbeginsel zou het in het vervolg aan de faculteiten moeten zijn om al dan niet voor verkiezingen te opteren.
- Vraag de decanen om aan te geven op welke wijze zij de OC's faciliteren. De desbetreffende paragraaf uit de Handreiking Examencommissies geldt daarbij als referentiepunt.
- Vraag de decanen om een OER-proces voor te bereiden dat rekening houdt met overlappende instemmings- en adviesrechten van OC, FSR, en OR. De decanen kunnen streven naar niet-bindende afspraken met de facultaire gemeenschap om overlap van rechten te hanteren (zie Bijlage 1 en 8).
- Vraag de decanen om een passende urenvergoeding voor docenten te regelen, en daarbij samen te komen tot een universitaire norm (zie Bijlage 3).
- Vraag de decanen om voor 1 januari de wijze van samenstelling van de OC's te evalueren om vroegtijdig een beslissing te nemen over het continueren of aanpassen van die wijze van samenstelling.
- Besluit de naam 'Board of Studies' te vervangen door 'Opleidingscommissie' in Nederlandstalige en door 'Programme Committee' in Engelstalige teksten.

Visie op de OC en haar omgeving

Deze visie is bedoeld om voor de academische gemeenschap onder woorden te brengen wat we binnen de UvA van onze OC's verwachten. De visie schetst hoe een goed functionerende OC er in grote lijnen uitziet, waarbij faculteiten en OC's voldoende ruimte hebben om vanuit dit perspectief eigen keuzes te maken.

De SWOT-analyse in box 1 geeft bondig de aandachtspunten weer die in de visie aan de orde komen. De sterktes en zwaktes vatten de huidige situatie samen. Kansen en bedreigingen verwoorden wat de toekomst mogelijk gaat brengen.

Box 1: SWOT

Sterkten Goed functionerende OC's zijn een broedplaats voor nieuwe ideeën. Docenten en studenten denken samen na over eventuele problemen, maar ook over nieuwe manieren om het onderwijs nog beter te maken, en de kwaliteit te borgen. Zij dragen innovatieve oplossingen aan, creëren draagvlak voor onderwijsvernieuwing en wijzen opleidingsdirecteuren op constructieve wijze op voor- en nadelen van voorstellen tot onderwijsvernieuwing. Daarnaast brengen zij best practices in kaart en trekken zij aan de bel bij actuele vraagstukken voordat problemen kunnen escaleren.	Zwaktes Sommige OC's zijn er, omdat de wet ze verplicht stelt. Het lidmaatschap van de OC voelt als verplichting; student-leden voelen zich onvoldoende serieus genomen, docent-leden krijgen onvoldoende tijd voor het behoorlijk uitvoeren van hun taken, opleidingsdirecteuren maken nauwelijks gebruik van de mogelijkheid om in een vroegtijdig stadium hun ideeën voor onderwijsverbetering voor te leggen aan betrokken studenten en docenten. Sommige OC's richten zich op details en gaan daarmee op de stoel van de docent zitten, of focussen zich op het beperkte eigenbelang van individuele leden.
Kansen OC's staan in de belangstelling, mede vanwege hun gewijzigde rol na 1 september 2017. Dat biedt een kans om de OC te herdefiniëren, om er een orgaan van te maken dat opleidingen van binnenuit een nieuwe impuls geeft en dat de kwaliteit van het onderwijs als eerste aandachtspunt heeft. Opleidingsdirecteuren gaan vaker en in een eerder stadium te rade bij hun OC. Faciliteiten voor OC's worden verbeterd. Leden voor OC's worden breder geworven.	Bedreigingen Medezeggenschap moet niet verward worden met zeggenschap. Als OC's en opleidingsdirecteuren in een impasse geraken, komen opleidingen niet verder. OC's die zich vooral focussen op instandhouding van de eigen opleiding zorgen voor verstarring van het opleidingsaanbod. Verschil van inzicht tussen FSR en OC, en tussen OC's onderling, bemoeilijken facultair beleid en onderwijsvernieuwing. Als de faculteit het OER-proces niet goed inricht, kan het door tegenstrijdige adviezen van instemmingsgerechtigden vastlopen.

1. De rol van de OC

De OC is een belangrijk orgaan waarbinnen studenten en docenten op het meest lokale niveau (een opleiding of cluster van opleidingen) overleggen over het in hun opleiding(en) verzorgde onderwijs en de organisatie daarvan. In dat kader adviseert de OC over de opzet van curricula, de kwaliteitsbewaking, en de beleidsvorming. Zij draagt actief bij aan de onderwijsvernieuwing en

onderwijsverbetering door zelf onderwerpen te agenderen. Het kan daarbij gaan om onderwerpen die specifiek betrekking hebben op de opleiding(en) waarvoor de OC is ingesteld. De OC kan echter ook adviseren over onderwerpen die opleidingsoverstijgend zijn, zoals een uniforme regeling voor de organisatie van masterscripties of vaardighedencurricula voor meerdere opleidingen binnen een faculteit. Dergelijke vraagstukken vormen ook het terrein van de FSR, zodat afspraken over onderlinge taakverdeling gewenst zijn.

De OC richt zich met standpunten en adviezen op de brede kaders waarbinnen het onderwijs wordt gegeven (de eindtermen, leerlijnen, didactische visie, toetsbeleid, kwaliteitszorg, etc.) en volgt kritisch de manier waarop die kaders door de opleiding worden gehanteerd. Daarbij wordt van de leden van de OC verwacht dat zij betrokken zijn bij de opleiding, dat zij oog hebben voor de soms conflicterende belangen, en het belang van een goede opleiding stellen boven de belangen van de groep waartoe zij behoren.

De ideale OC geeft een actieve en ruime invulling aan haar rol. Ze biedt een podium voor discussie waar studenten en docenten samen nadenken over de uitdagingen die bij de opleiding spelen. De OC is een medezeggenschapsorgaan dat de betrokkenheid van andere studenten en docenten aanwakkert, en een geschikt gremium voor het signaleren van problemen. De OC geeft voortdurend een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en reikt ideeën ter verbetering van het onderwijs aan. Haar directe gesprekspartner is daarbij de opleidingsdirecteur¹, of, in het geval van opleidingsoverstijgende onderwerpen, de onderwijsdirecteur. De OC vervult haar rol op een verantwoordelijke manier en stelt daarbij het belang van de opleiding voorop. De OC overweegt en onderbouwt adviezen goed, en zoekt samen met de andere bij de opleiding betrokken partijen naar oplossingen voor meningsverschillen. De OC respecteert daarbij uiteraard de reactietermijnen die gelden voor het verstrekken van gevraagd advies.

Box 2: good practices

- Binnen de OC Psychologie vormen een docentlid en een studentlid samen een team om gedurende een jaar een bepaald thema uit te werken.
- De OC Literatuurwetenschap organiseert evaluatiesessies met studenten en docenten. De werkwijze wordt gewaardeerd als aanvullende bron van informatie naast UvA Q.
- De OC van de lerarenopleidingen is gestart met werkgroepen en komt proactief met input over het te voeren beleid. Met de opleidingsdirecteur zijn hierover heldere afspraken gemaakt.

De OC's hebben al adviesrecht over OER-wijzigingsvoorstellen. Met de op 1 september 2017 van kracht wordende wijziging van de WHW zal de OC op bepaalde opleidingsspecifieke onderdelen van de OER instemmingsrecht krijgen. De OC wordt daarmee ook een medezeggenschapsorgaan. In de meeste gevallen gaat het daarbij om bepalingen die in OER Deel B zijn geregeld, in sommige gevallen betreft het bepalingen die in OER Deel A zijn opgenomen. In beide gevallen bestaat het

---

¹ Bij OC's met meerdere opleidingen kan hier opleidingsdirecteuren worden gelezen.

risico dat OC's van elkaar verschillende oordelen geven omtrent dezelfde OER-wijzigingsvoorstellen. Daarnaast zijn er gevallen waarin zowel de OC('s) als de FSR instemmingsrecht zullen hebben. De volgende paragraaf en Bijlage 1 bevatten mogelijke oplossingen voor conflicten die uit tegenstrijdige adviezen van OC's onderling en tussen OC('s) en FSR voortvloeien.

2. Relatie OC en opleiding(en)

De decaan beslist, in overleg met de OC's, de FSR, de OR, de opleidings- en onderwijsdirecteuren hoeveel en welke OC's de faculteit kent. Daarbij geldt dat voor elke opleiding een OC ingesteld is, maar dat een OC meerdere verwante opleidingen kan bestrijken. Het bundelen van een cluster van opleidingen binnen een OC heeft voor- en nadelen, die contextafhankelijk zijn.

Het hebben van **afzonderlijke OC's per opleiding** kan als voordeel hebben dat de leden van de OC over meer kennis van de inhoud van de opleiding beschikken en daardoor beter in staat zijn hun taken te verrichten. Ook vergemakkelijkt het de betrokkenheid van studenten en docenten bij de OC. Een dergelijke organisatie kan echter als nadeel hebben dat opleidingsoverstijgende aspecten óf onvoldoende aandacht krijgen binnen de OC, óf door de OC's op verschillende wijze worden beoordeeld. Tegenstrijdige adviezen ten aanzien van OER-wijzigingsvoorstellen waarop de OC's instemmingsrecht hebben, kan leiden tot verlamming van de besluitvorming of tot uiteenlopende regelingen in de OER van de verschillende opleidingen. Een van de manieren om deze problemen te ondervangen is het instellen van een overleg waarin opleidingsoverstijgende kwesties aan de orde komen. Bij de FEB is met dit doel een commissie geformeerd. De FGw kiest voor een grote facultaire OC-bijeenkomst met het faculteitsbestuur en de onderwijsdirecteuren. Doel van het overleg is dan om tot consensus te komen over opleidingsoverstijgende onderwerpen en zo te voorkomen dat OC's verschillend oordelen over OER-wijzigingsvoorstellen, met name in gevallen waarin de OC over instemmingsrecht beschikt. Het kan immers onwenselijk zijn dat binnen één faculteit belangrijke verschillen bestaan in de wijze waarop het onderwijs binnen de opleidingen georganiseerd is. Een ander nadeel van het hebben van veel OC's binnen een faculteit is dat dit een verzwaarde administratieve en financiële belasting kan betekenen. Het is aan de faculteit om hier de passende balans in te vinden.

Bundeling van opleidingen in één opleidingsoverstijgende OC kan efficiënter zijn omdat vraagstukken die verwante opleidingen gemeenschappelijk hebben, zoveel mogelijk binnen één enkele OC kunnen worden besproken. Een dergelijke bundeling kan echter als nadeel hebben dat de afstand tussen OC en de opleiding te groot wordt, en dat een of meer opleidingen niet goed vertegenwoordigd zijn. De OC heeft dan mogelijk onvoldoende draagvlak binnen de opleidingen, terwijl de leden van de OC mogelijk onvoldoende specifieke kennis hebben van de opleidingen ten aanzien waarvan zij geacht worden te adviseren. Bundeling van heel verschillende opleidingen, zoals bachelors en masters, brengt soms tegenstrijdige perspectieven bijeen. Een van de manieren om de nadelen van bundeling te ondervangen is de instelling van subcommissies waarbinnen de vak- en programma-evaluaties worden besproken.

3. De samenstelling van de OC

In verband met het feit dat de OC op opleidingsspecifieke onderdelen van de OER instemmingsrecht krijgt, en daarmee de status van medezeggenschapsorgaan, voorziet de wet dat de OC in beginsel door middel van verkiezingen wordt samengesteld. Faculteiten wordt echter wel de mogelijkheid geboden om in het faculteitsreglement een andere wijze van samenstelling te bepalen. Hierbij hebben de FSR en de OR instemmingsrecht.² Jaarlijks wordt vastgesteld of het wenselijk is de afwijkende wijze van totstandkoming te handhaven. De andere wijze van samenstelling dient jaarlijks opnieuw aan de FSR en de OR te worden voorgesteld.

De voor- en nadelen afwegend is een transparante en goed opgezette sollicitatieprocedure de voorkeursoptie, in ieder geval voor het komende academisch jaar ('17/'18).

Voordelen van verkiezingen zijn:

- dat OC's op meer democratische wijze kunnen worden samengesteld,
- dat de campagne meer aandacht genereert voor het werk van de OC,
- dat mogelijk kandidaten uit een grotere groep geïnteresseerd kunnen worden voor het lidmaatschap van een OC,
- en dat de legitimiteit van de OC als medezeggenschapsorgaan ermee versterkt wordt.

Tegenover deze voordelen staan een aantal nadelen. Nadeel van verkiezingen is:

- dat bij een tegenvallend aantal kandidaten er feitelijk niet gekozen kan worden en de kwaliteit van de samenstelling van de OC gevaar kan lopen, terwijl nauwelijks actie kan worden ondernomen tegen niet-functionerende leden van de OC;
- dat de OC gepolitiseerd en gepolariseerd wordt waardoor leden gaan proberen campagnepunten binnen te halen en minder ruimte overblijft voor een goed gesprek over onderwijs en de organisatie daarvan,
- Dat verkiezingen bewerkelijk en tijdrovend zijn, en dus kostbaar.
- Dat het vaststellen van kieslijsten voor grote organisatorische uitdagingen kan zorgen. Voor welke opleiding(en) mag een student stemmen en zich kandidaat stellen als lid van de OC als hij ingeschreven staat voor opleiding X, maar keuzevakken uit opleiding Y volgt? Of als hij voor meer opleidingen ingeschreven is, maar (vrijwel) alleen punten in opleiding X haalt?

Voordeel van een sollicitatieprocedure (of een andere wijze van samenstellen) is dat meer maatwerk op facultair niveau mogelijk is en in het bijzonder dat het eenvoudiger kan zijn om kandidaten voor de functie van OC-lid te vinden.

Decanen en facultaire medezeggenschap hebben de ruimte om de voor- en nadelen anders af te wegen en te kiezen voor verkiezingen. Faculteiten die daarvoor kiezen, moeten gebruik kunnen maken van adequate ondersteuning, bij voorkeur vanuit het Centraal Stembureau. Het is echter feitelijk niet mogelijk om voor het aanwijzen van de OC-leden die aan het begin van het studiejaar

---

² Op 7 juni 2017 is bij de Tweede Kamer een wetsvoorstel ingediend waarmee OC's op dit punt eveneens instemmingsrecht krijgen op het faculteitsreglement; indien dit wetsvoorstel wordt aangenomen, zal de wet (met terugwerkende kracht) worden aangepast (zie Kamerstukken II 2016/17, 34 735, nr. 2).

2017-2018 zullen beginnen, nog gebruik te maken van verkiezingen indien de organisatie daarvan op het moment van het aanbieden van dit advies aan het CvB niet al in verregaande staat van voorbereiding is.³

Een zelfstandig punt van overweging is het **moment** waarop de verkiezingen of de andere wijze van samenstellen van de OC dient plaats te vinden. Om te voorkomen dat de opkomst onder studenten respectievelijk docenten (te) laag is, zouden eventuele verkiezingen gelijktijdig met de verkiezingen voor de FSR en de OR kunnen plaatsvinden. Een nadeel daarvan is dat in dat geval nog niet alle kandidaten en stemmers aanwezig zijn (bij bacheloropleidingen de eerstejaars, bij masteropleidingen studenten die eerder aan een andere (Nederlandse of buitenlandse) universiteit hebben gestudeerd). Ook is het mogelijk verwarrend dat er tegelijkertijd voor drie verschillende lagen (CSR/FSR/OC en COR/OR/OC) aan medezeggenschap moet worden gestemd. Wanneer verkiezingen na aanvang van het nieuwe studiejaar plaatsvinden, kan dit betekenen dat de OC in de nieuwe samenstelling pas laat kan worden benoemd. Dit probleem kan deels worden ondervangen door de OC tot die tijd in de oude samenstelling voort te laten bestaan, maar student-leden zijn dan mogelijk reeds afgestudeerd en daarom niet langer beschikbaar. Dit probleem geldt overigens ook indien voor een andere procedure wordt gekozen en de (nieuw verkozen) FSR betrokken wordt bij de samenstelling van de OC.

De decaan benoemt, indien tot een andere wijze van samenstelling dan door verkiezingen wordt beslist, elk jaar de nieuwe leden van de OC volgens de daarvoor vastgestelde procedure binnen de desbetreffende faculteit. De OC bestaat voor de helft uit studenten en voor de helft uit docenten. De OC kiest zelf een voorzitter en een vicevoorzitter die uit de andere geleding afkomstig is. Zij treden zoveel mogelijk samen naar buiten.

De OC is (zoveel mogelijk) een evenwichtige afspiegeling van jaarlagen en afstudeerrichtingen. Mocht een opleiding veel internationale studenten hebben, dan is het wenselijk dat ook zij vertegenwoordigd zijn in de OC.

Bij verkiezingen of sollicitaties worden nieuwe kandidaat-leden actief en breed geworven, waarbij de facultaire communicatieafdeling praktische ondersteuning verleent. Elke student en docent wordt op de hoogte gebracht van een open positie binnen de OC, zodat iedereen de kans krijgt om zich aan te melden. Een uitgebreidere behandeling van de wijze van samenstelling is opgenomen als Bijlage 4.

Student-leden krijgen een bestuursbeurs via het profileringsfonds om hen te compenseren voor de tijd die zij in de OC investeren. Docent-leden krijgen uren toegekend om hun OC-werkzaamheden uit te voeren. De Projectgroep adviseert om daarbij op universitair niveau te komen tot een vaste norm voor de urenvergoeding van de docent-leden (zie Bijlage 3). Daarbij kan worden besloten om aan de voorzitter resp. de vicevoorzitter een hogere vergoeding toe te kennen dan aan de overige leden,

---

³ Aanvankelijk bereidde ACTA voor het komend academisch jaar verkiezingen in eigen beheer voor, o.a. op basis van advisering door het centraal stembureau, maar hiervan is uiteindelijk afgezien.

aangezien de voorzitter en de vicevoorzitter extra taken uitvoeren ten aanzien van de door de OC uit te vaardigen adviezen en taken. Dat geldt te meer indien een overleg over opleidingsoverstijgende aangelegenheden wordt ingesteld als hierboven bedoeld en/of indien de voorzitter en vicevoorzitter namens de OC deelnemen aan het overleg over de OER-wijzigingen (zie Bijlage 1).

4. De verhouding van de OC tot andere gremia binnen de faculteit

Opleidingsdirecteur en onderwijsdirecteur

De OC opereert in principe op opleidingsniveau. Voor een goed functionerende OC is het van belang dat er een goede samenwerking en contact is tussen de OC en de opleidingsdirecteur, want binnen het UvA besturingsmodel is de opleidingsdirecteur verantwoordelijk voor de opleiding. De opleidingsdirecteur zorgt dat het aangeboden onderwijs daadwerkelijk wordt gegeven en aan de kwaliteitsstandaard voldoet. De OC adviseert de opleidingsdirecteur. Daarmee helpt de OC de opleidingsdirecteur om bij het maken van keuzes rekening te houden met de perspectieven van studenten en docenten. De opleidingsdirecteur heeft profijt van een intern orgaan dat kritisch meekijkt en constructief meedenkt over de kwaliteit van het onderwijs.

De opleidingsdirecteur informeert de OC zo snel mogelijk over belangrijke ontwikkelingen binnen de opleiding, en over ontwikkelingen buiten de opleiding die van invloed kunnen zijn op de opleiding en haar omgeving. De opleidingsdirecteur legt (ingrijpende) keuzes en maatregelen tijdig ter overweging voor aan de OC en reageert binnen een redelijke termijn op adviezen vanuit de OC. De voorzitter en de vicevoorzitter van de OC onderhouden regelmatig contact met de opleidingsdirecteur, zo vaak als nodig is om elkaar op de hoogte te houden en gezamenlijk bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs. De opleidingsdirecteur is regelmatig te gast bij OC-vergaderingen.

De OC richt zich in beginsel niet tot docenten zelf. Docenten geven onderwijs onder de verantwoordelijkheid van de opleidingsdirecteur. Een belangrijke taak van de OC is het bespreken van de onderwijsbeoordelingen en het adviseren omtrent de daaruit voort te vloeien verbetermaatregelen. Het is aan de opleidingsdirecteur om daarover in overleg te gaan met de desbetreffende docent.

Sommige opleidingsoverstijgende kwesties hebben sterke gevolgen voor opleidingen. In die gevallen brengt de OC daarover advies uit, ook als het gaat om onderwerpen die buiten de invloedssfeer van de opleidingsdirecteur liggen. De OC richt zich dan desgewenst tot de onderwijsdirecteur of de decaan. Het verdient aanbeveling dat de decaan of de onderwijsdirecteur een of meerdere keren per jaar met de OC's bijeen komt om te overleggen over (voorgenomen) beleid.

Facultaire Studentenraad (FSR)

De FSR is het studentenmedezeggenschapsorgaan op facultair niveau. De FSR adviseert over de randvoorwaarden van het onderwijs op facultair niveau. De agenda's van FSR en OC overlappen

deels, bij opleidingsoverstijgende vraagstukken met sterke gevolgen voor individuele opleidingen. FSR en OC hebben beide instemmingsrecht op delen van de OER, in sommige gevallen op dezelfde bepalingen.

Het is wenselijk als FSR en OC's afspraken maken over hun taakverdeling. Een logische afspraak luidt: "De OC adviseert primair over beleid dat een specifieke uitwerking heeft op een of enkele opleidingen. Overig beleid is primair ter advisering aan de FSR." Faculteiten kunnen in voorkomende gevallen per beleidsonderwerp aangeven of er sprake is van opleidingsbeleid of facultair beleid. Een dergelijke afspraak is niet bindend voor FSR en OC's, maar wel richtinggevend. De onderwijs- en opleidingsdirecteuren kunnen bovendien te allen tijde besluiten zowel de FSR als de OC's om advies te vragen.

Het is belangrijk dat de OC en FSR goed op de hoogte zijn van elkaar standpunten en overwegingen. De uitwisseling tussen beide organen kan op verschillende manieren geregeld worden. In sommige faculteiten zijn er goede ervaringen met het aanwijzen van vaste contactpersonen voor OC's binnen de FSR. In sommige gevallen zijn die FSR-leden ook aanwezig bij OC-vergaderingen, zoals bij de FEB en FdR gebeurt, of worden OC-leden uitgenodigd bij FSR-vergaderingen. In andere faculteiten biedt een regelmatig FSR-OC overleg een oplossing. De faculteit kan er ook voor kiezen om vertegenwoordigers van de FSR deel te laten nemen aan het opleidingsoverstijgende overleg met de voorzitters en vicevoorzitters van de OC's indien een dergelijk overleg plaatsvindt op facultair niveau.

Ondernemingsraad (OR)

De OR is het medewerkersmedezeggenschapsorgaan op facultair niveau. De OR adviseert over alle aangelegenheden die het werk van docenten en ondersteunend personeel betreffen. Dat maakt dat veel onderwerpen betreffende de organisatie van het onderwijs ook binnen de OR aan de orde komen. De OR heeft evenwel geen instemmingsrecht op onderdelen van de OER. Incidenteel overleg tussen de OC en de OR kan nuttig zijn, bijvoorbeeld om standpunten uit te wisselen over de opzet van onderwijsbeoordelingen. Voor het overige kijkt de OR primair naar andere dan didactische aspecten van het onderwijs en het onderwijsbeleid, zodat adviezen van de OC en de OR veelal complementair zullen zijn.

5. Processen

Planning, verantwoording en overleg

De OC maakt voor het begin van elk studiejaar een jaarplan, om speerpunten te formuleren, de voortgang te bewaken, en afstemmingsmomenten met andere organen vast te leggen. Dit helpt de nieuwe leden om goed en gestructureerd te beginnen. Een nieuw samengestelde OC kan aan het begin van het studiejaar vanzelfsprekend nog aanpassingen maken.

Onderdeel van het jaarplan is in elk geval de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Daarnaast

besteedt de OC aandacht aan onderwijsevaluaties, opleidingsvisitaties en de uitkomsten van de NSE. De OC kan zich daarnaast richten op onderwerpen als curriculumherzieningen, overgangsregelingen, de taal van het onderwijs, didactische methoden, etc. Bij de keuze van speerpunten kan de OC afgaan op eigen inzichten en signalen van de achterban, maar ook aansluiting zoeken bij het jaarplan van de opleiding, college/school, of faculteit. Natuurlijk laat het jaarplan ruimte om in te spelen op onverwachte en actuele ontwikkelingen. OC's kunnen voor het opstellen van een jaarplan te rade gaan bij de Handreiking Opleidingscommissies. Facultaire ondersteuners bieden advies en kunnen voorbeelden aanreiken.

De OC overlegt met de opleidingsdirecteur of de onderwijsdirecteur over het jaarplan, maar is onafhankelijk in het bepalen van het jaarplan. Bij OC's die veel opleidingen bestrijken, is de opleidingsdirecteur niet altijd de meest passende contactpersoon om het jaarplan mee te bespreken. Veelal is de onderwijsdirecteur dan de eerste contactpersoon.

Om deze onderwerpen en de binnenkomende adviesverzoeken te behandelen zal de OC regelmatig bijeen komen. Leden die verhinderd zijn, reageren voorafgaand aan de vergadering schriftelijk op de stukken.

De OC levert jaarlijks een jaarverslag op. Dit bevat een evaluatie van de werkzaamheden van het afgelopen jaar en aandachtspunten voor het komende jaar. Dit jaarverslag vormt input voor de jaarverslagen van college/school en faculteit, en een terugkoppeling naar studenten en docenten.

Advisering

De OC adviseert gevraagd en ongevraagd. De OC richt haar advies aan degene die het advies gevraagd heeft. Bij ongevraagd advies richt de OC zich tot het niveau naar keuze (opleidingsdirecteur, onderwijsdirecteur, decaan).

De OC krijgt voldoende gelegenheid om een onderbouwd advies te formuleren dat ook daadwerkelijk wordt meegenomen in de besluitvorming. De geadviseerde (opleidingsdirecteur, onderwijsdirecteur of decaan) reageert ook binnen een redelijke termijn (twee maanden).

Niet in alle gevallen zal de OC haar eigen advies formuleren. Zij kan taken ook uitbesteden aan een werkgroep of een adviescommissie, doorgaans in overleg met de opleidingsdirecteur of onderwijsdirecteur.

OER-proces

Een proces dat bijzondere aandacht vraagt, is de vormgeving van het OER-proces, omdat de OC vanaf 1 september 2017 instemmingsrecht heeft op aanpassing van een aantal opleidingsspecifieke bepalingen in de OER. Deze instemmingsrechten overlappen deels met de instemmingsrechten van

de FSR.⁴

De manier waarop een aanpassing tot stand komt, kan per faculteit, of zelfs per opleiding verschillen. Een aantal uitgangspunten is van belang om overlappende instemmings- en adviesrechten verstandig te hanteren:

- De OC wordt aan het begin van het OER-proces direct actief betrokken.
- De OC geeft in een zo vroeg mogelijk stadium aan wat zij belangrijk vindt, neemt deel aan afstemmingsoverleggen wanneer de faculteit die organiseert, luistert naar argumenten van anderen, en zoekt indien nodig mee naar een werkbaar compromis.
- Zo mogelijk maken de medezeggenschapsorganen met elkaar (niet-bindende) afspraken om overlap van rechten te hanteren, in de vorm van een gentlemen's agreement
- Tijdens het OER-proces laat de OC zich informeren over de voortgang van het proces. De OC geeft feedback op conceptversies, zodat discussies in die fase gevoerd worden, en niet pas in de eindfase.
- De OC ontvangt conceptversies tijdig, zodat er voldoende tijd is om te reageren.

Kennis en continuïteit

OC-leden zorgen ervoor dat zij over de benodigde kennis van zaken beschikken. OC-leden maken daarvoor gebruik van de OC-trainingen die onder verantwoordelijkheid van de decaan worden aangeboden. Die training behoort essentiële kennis aan te reiken over de wettelijke taken van de OC en de opzet van de facultaire onderwijsorganisatie, en praktische handvatten te bieden voor effectief adviseren. Het is aan Academische Zaken om de facultaire trainingen te monitoren. In aanvulling op deze basistrainingen nemen OC-leden deel aan informatie- en kennisdelingsbijeenkomsten binnen en buiten de UvA.

OC-leden dragen hun kennis zorgvuldig over aan hun opvolgers. Daarvoor is er bij voorkeur een dakpanstructuur, waarbij elk jaar een deel van de OC aftreedt, en wordt vervangen door nieuwe leden. De zittende leden werken de nieuwe leden in.

De ambtelijk secretaris beheert het digitaal archief waarin dossiers en vergaderverslagen zijn terug te vinden.

Faciliteiten

De faciliteiten waar OC's ten minste recht op hebben zijn in artikel 9.48 van de WHW vastgelegd. De vuistregel is: 'alles wat de OC nodig heeft om goed te kunnen functioneren'. Dit is verder in de wet geconcretiseerd door de toevoeging: *'Ten aanzien van de voorzieningen die de opleidingscommissie redelijkerwijs nodig heeft voor de vervulling van haar taak wordt in ieder geval verstaan: ambtelijke, financiële en juridische ondersteuning en scholing.'* Voorts wordt in de WHW bepaald dat de decaan de leden van de opleidingscommissie een scholingsbudget ter beschikking stelt.

In de nog te actualiseren Handreiking Opleidingscommissies zal ook de paragraaf over faciliteiten

---

⁴ Op 7 juni 2017 is bij de Tweede Kamer een wetsvoorstel ingediend waarmee de overlap in ieder geval verminderd zou worden; indien dit wetsvoorstel wordt aangenomen, zal de wet (met terugwerkende kracht) worden aangepast (zie *Kamerstukken II 2016/17, 34 735, nr. 2*).

worden herzien. De in de wet genoemde faciliteiten worden daarin verder gespecificeerd en eventueel aangevuld.

6. Engelse benaming OC

In de UvA Vertaallijst is opgenomen dat OC's binnen de UvA in het Engels vertaald moet worden met de term 'Board of Studies'. Zelfs is bepaald dat 'Board of Studies' de voorkeursterm is binnen Nederlandstalige teksten. De benaming 'Board of Studies' zorgt regelmatig voor verwarring. De Programmagroep adviseert om 'Board of Studies' te vervangen door de term 'Programme Committee'. Deze vertaling is gebruikelijk bij (vrijwel) alle andere Nederlandse universiteiten. De Programmagroep adviseert om de wettelijke term 'Opleidingscommissie' te hanteren als voorkeursterm in Nederlandstalige teksten.

Bijlagen bij Versterking Opleidingscommissies

Bijlage 1: Verdeling instemmingsrechten⁵

De OC wordt per 1 september 2017 een medezeggenschapsorgaan met instemmingsrecht op de opleidingsspecifieke delen van de OER.⁶ De minister heeft in haar brief van 20 december 2016 onder meer aangegeven dat er volgens haar geen overlap zou bestaan tussen de instemmingsrechten van de OC en de FSR.⁷

Analyse

Juridische Zaken heeft een analyse gemaakt, en een verbinding gelegd tussen de bestaande Model OER en de wetswijziging (zie tabel hieronder). Uit deze analyse wordt duidelijk dat er op veel punten wel degelijk sprake is van een overlap in instemmingsrechten van OC en FSR. De overlap wordt veroorzaakt door de formulering van de wettekst, die per orgaan aangeeft welke onderwerpen van de OER zijn uitgesloten van instemmingsrecht. De Model OER van de UvA kent meer bepalingen dan de minimaal wettelijk verplichte onderwerpen. Op deze bepalingen hebben zowel de FSR als de OC instemmingsrechten.

Die overlap kan slechts gedeeltelijk worden weggenomen met een aangepaste Model OER. Wegnemen van verdere overlap betekent in veel gevallen een uiterst beperkte OER, waarin alleen de wettelijk verplichte onderdelen zijn opgenomen. Zo'n minimale OER doet geen recht aan een ruimere inbreng van OC's, en is daarom niet gewenst. Speciaal aandachtspunt wordt gevormd door de eindtermen. Die vallen naar het oordeel van Juridische Zaken wettelijk wel degelijk onder het instemmingsrecht, hoewel de minister heeft aangegeven dat dit niet zo bedoeld is. De Programmagroep deelt de analyse van Juridische Zaken. Op 7 juni 2017 is bij de Tweede Kamer overigens een wetsvoorstel ingediend waarmee de overlap in ieder geval verminderd zou worden; indien dit wetsvoorstel wordt aangenomen zal de wet (met terugwerkende kracht) worden aangepast (zie *Kamerstukken II 2016/17, 34 735, nr. 2*).

Inrichting van het proces

Hoe dient de UvA hiermee om te gaan? De Programmagroep Versterking Opleidingscommissies adviseert het volgende:

- i. De werkgroep Model OER gaat werken aan een nieuwe Model OER voor het studiejaar 2018-19. De werkgroep kan daarbij de mogelijkheden onderzoeken om de overlap in instemmingsrechten zoveel mogelijk te verwijderen, bijvoorbeeld door bepalingen waarin thans verschillende onderwerpen worden geregeld waarop verschillende medezeggenschapsorganen instemmingsrechten hebben, zo mogelijk in verschillende artikelen onder te brengen. Het zoveel mogelijk splitsen van bepalingen kan ervoor zorgen

---

⁵ Voor overleg over dit deel van het advies is de Programmagroep tijdelijk uitgebreid met Marjolein Blaauboer (FGw) en Kees van Wensen (FNWI).

⁶ Zie brief JZ aan de Decanen, 11 juli 2016, niet bijgevoegd.

⁷ Hetzelfde standpunt is ingenomen door de Onderwijsinspectie in haar rapport *Recht van Spreken* (december 2016, niet bijgevoegd).

dat het instemmingsrecht op de 'nieuwe' bepalingen duidelijk bij het ene (FSR) of het andere medezeggenschapsorgaan ligt. De mogelijkheden hiertoe worden echter begrensd door de wenselijkheid van een evenwichtige, samenhangende regeling. Dat zal betekenen dat voor sommige bepalingen de overlap in instemmingsrechten niet kan worden voorkomen.⁸

- ii. De UvA dient steeds te benadrukken dat medezeggenschapsorganen, opleidingsdirecteuren, en decanen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het vaststellen van een passende OER. Het is in ieders belang, en in het belang van de onderwijskwaliteit, dat er overeenstemming over de OER wordt bereikt.
- iii. Faculteiten wordt geadviseerd om het OER-proces zo te organiseren dat de kans op tegenstrijdige standpunten zoveel mogelijk verkleind wordt. Dit betekent dat OC's en FSR, en zo mogelijk ook de OR en de Examencommissie, vanaf de start bij het OER-wijzigingsproces betrokken worden, geïnformeerd worden over het tijdpad, en vroeg gevraagd zullen worden om aan te geven aan welke aspecten zij met name belang hechten. (Faculteiten kunnen de adviesvraag aan de Examencommissie specificeren door te verzoeken om na te gaan of de Examencommissie met de voorliggende OER haar controlerende rol kan uitvoeren.)

De faculteit kan in overleg met de OC's overwegen een orgaan in het leven te roepen dat als feitelijke vertegenwoordiging van de OC's als gesprekspartner kan optreden, zeker als er binnen een faculteit veel OC's zijn. Een dergelijk orgaan helpt bij het bereiken van overeenstemming in advisering van OC's, zodat facultaire eenheid in onderwijsbeleid en onderwijslogistiek wordt vergemakkelijkt. De Programmagroep hecht eraan duidelijk te stellen dat deze vertegenwoordiging de afzonderlijke OC's niet kan binden en dus op geen enkel moment het instemmingsrecht kan uitoefenen namens de OC's.

De faculteit doet er goed aan FSR, de OC's en de OR te vragen om aan het begin van het OER-proces met elkaar te bespreken hoe zij om zullen gaan met tegenstrijdige standpunten. Een FSR kan bijvoorbeeld aangeven dat zij voor de overlappende bepalingen de OC of, waar het gaat om een bepaling uit Deel A, de meerderheid van de OC's zal volgen. OC's kunnen ten aanzien van bepalingen uit Deel A bijvoorbeeld aangeven dat zij bij een afwijkend standpunt van hun OC uiteindelijk mee zullen gaan met de meerderheid van de OC's. Het 'Memorandum van overeenstemming met facultaire medezeggenschap' van de FGw kan als bruikbaar voorbeeld dienen (Bijlage 8). Dergelijke afspraken kunnen niet worden afgedwongen, en slechts op vrijwillige basis worden gemaakt. Het zijn niet-bindende afspraken tussen de medezeggenschapsorganen onderling, die uiteraard in overleg met de faculteiten tot stand kunnen worden gebracht.

- iv. Wat gebeurt er als instemming op de OER toch vastloopt?
De decaan kan de medezeggenschapsorganen nogmaals aanspreken op hun (gedeelde) verantwoordelijkheid en vragen om er op basis van het eerste instemmingsverzoek alsnog samen uit te komen.

---

⁸ Aangenomen mag worden dat de werkgroep Model OER rekening zal houden met het al genoemde wetsvoorstel waarmee de overlap in ieder geval verminderd zou worden.

De betrokken partijen kunnen ervoor kiezen om mediation te zoeken. Het initiatief daarvoor ligt in principe bij de decaan, aangezien zij de OER wil wijzigen en daarvoor de gezamenlijke instemming van de instemmingsgerechtigden nodig heeft.

De decaan kan ook het eerste voorgenomen besluit tot wijzigingen intrekken en een nieuw instemmingsverzoek voorleggen zonder de wijzigingen waarover geen overeenstemming bereikt werd, zodat andere wijzigingen wellicht wel kunnen worden doorgevoerd.

Over deze procedures maken de betrokken partijen (decaan, FSR, OC en wellicht OR) zo mogelijk van tevoren afspraken en leggen die vast.

Als de bovenstaande opties niet succesvol worden doorlopen, betekent dit dat er geen instemming is op de voorgestelde wijzigingen en dat afhankelijk van hoe dat in de geldende OER geregeld is de bestaande OER-bepalingen overeind kunnen blijven. Een uitzondering geldt voor het geval de decaan ervoor kiest om de wijziging tóch door te voeren; in dat geval kunnen de decaan of de medezeggenschapsorganen het geschil aan de Landelijke Commissie voor Geschillen medezeggenschap Hoger Onderwijs (met eventueel beroep op de Ondernemingskamer van het Hof Amsterdam) voorleggen. De geschillencommissie biedt ook de mogelijkheid tot bemiddeling aan. Een procedure bij de geschillencommissie heeft een voorlopige schorsing van de OER-wijziging tot gevolg. (De formele procedures bij het onthouden van instemming en de gang naar de geschillencommissie zijn opgenomen in Bijlage 2.)

- v. Bij opleidingen waar sprake is van nieuwe opleidingen, nieuwe tracks, o.i.d. is er dan een knellend probleem. Het is niet goed mogelijk om daar op voorhand vanuit de Programmagroep een oplossing voor te bieden. Dat is een impasse waar de betrokken partijen met elkaar uit moeten komen.

Verdeling van instemmings- en adviesrechten binnen de bestaande Model OER⁹

OER BA deel A	wettelijke grondslag	Instemming srecht FSR	Instemmin gsrecht OC	Adviesr echt OC	Advies recht OR
artikel 2.1 Vooropleiding*					
artikel 2.2 Equivalente vooropleiding*					
artikel 2.3 Colloquium doctum*	art. 7.29, tweede lid, WHW	X	X		X
artikel 2.4 Weigering of beëindiging inschrijving/iudicium abeundi*	art. 7.42a	X	X		X
artikel 3.1 Indeling studiejaar		X	X		X
artikel 3.2 Inrichting opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub e		X		X
artikel 3.3 Internationalisering		X	X		X
artikel 4.1 Deelname aan tentamens		X	X		X

⁹ Overzicht op basis van Model OER 2015-2016. Op dit moment is er een aangepaste Model OER voor 2018-2019 e.v. in voorbereiding

artikel 4.2 Vorm van tentaminering	art. 7.13, tweede lid, sub h en l	X		X	X
artikel 4.3 Mondelinge tentamens	art. 7.13, tweede lid, sub n	X		X	X
artikel 4.4 Vaststelling en bekendmaking van de uitslag	art. 7.13, tweede lid, sub o	X		X	X
artikel 4.5 (m.u.v. derde lid = RICHTLIJN) Tentamengelegenheden	art. 7.13, tweede lid, sub j en h	X		X	X
artikel 4.6 Cijfers [RICHTLIJN]					X
artikel 4.7 Vrijstelling	art. 7.13, tweede lid, sub r	X		X	X
artikel 4.8 Geldigheidsduur resultaten	art. 7.13, tweede lid, sub k	X		X	X
artikel 4.9 Inzagerecht	art. 7.13, tweede lid, sub p	X		X	X
artikel 4.10 Nabespreking	art. 7.13, tweede lid, sub q	X		X	X
artikel 4.11 Bachelorexamen*	art. 7.11, tweede lid				
artikel 4.12 Getuigschrift en verklaring*	art. 7.11				
artikel 4.13 Fraude en plagiaat [RICHTLIJN]					
artikel 5.1, derde en vierde lid, Honoursprogramma	art. 7.13, tweede lid, sub v		X		X
artikel 6.1 Studievoortgangsadministratie en studiebegeleiding	art. 7.13, tweede lid, sub u	X			X
artikel 6.2 Studieadvies	art. 7.13, tweede lid, sub f			X	X
artikel 6.3 Bindend (Negatief) Studieadvies	art. 7.13, tweede lid, sub f			X	X
artikel 6.4 Persoonlijke omstandigheden	art. 7.13, tweede lid, sub f			X	X
artikel 6.5 Aanpassingen ten behoeve van student met functiebeperking	art. 7.13, tweede lid, sub m	X		X	X
OER BA deel B					
artikel 1.2, eerste lid, Gegevens opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub i	X		X	X
artikel 1.2, tweede lid, Gegevens opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub b		X		X
artikel 2.1 Doelstelling opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub b, c		X		X
artikel 2.2 Eindtermen**	art. 7.13, tweede		X		X

	lid, sub c				
artikel 3.1 Nadere vooropleidingseisen		X	X		X
artikel 3.2 Colloquium doctum	art. 7.29, tweede lid	X	X		X
artikel 3.3 Taaleisen		X	X		X
artikel 3.4 Vrij programma	art. 7.13, tweede lid, sub e		X		X
artikel 4.1 Samenstelling opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub a			X	X
artikel 4.2 Academische vorming	art. 7.13, tweede lid, sub a			X	X
artikel 4.3 Onderwijseenheden	art. 7.13, tweede lid, sub a			X	X
artikel 4.4 De [major/verplichte] onderwijseenheden***	art. 7.13, tweede lid, sub e,h, j, l	X	X		X
artikel 4.5 Keuzeruimte	art. 7.13, tweede lid, sub e,h, j, l	X	X		X
artikel 4.6 Praktische oefening	art. 7.13, tweede lid, sub d		X		X
artikel 4.7 Volgordelijkheid tentamens	art. 7.13, tweede lid, sub s	X		X	X
artikel 4.8 Nadere voorwaarden deelname onderwijseenheden en tentamens		X	X		X
artikel 4.9 Nadere voorwaarden tentamengelegenheden en coll. nabespreking	art. 7.13, tweede lid, sub p	X		X	X
artikel 4.10 Deelname aan praktische oefening	art. 7.13, tweede lid, sub t	X		X	X
artikel 4.11 Nadere voorwaarden vrijstelling	art. 7.13, tweede lid, sub r	X		X	X
artikel 4.12 Geldigheidsduur resultaten****	art. 7.13, tweede lid, sub k	X		X	X
artikel 4.13 Graad	art. 7.10a	X	X		X
artikel 5.1 Minoren***	art. 7.13, tweede lid, sub e,h, j, l	X	X		X
artikel 5.2 Keuzeruimte***	art. 7.13, tweede lid, sub e,h, j, l	X	X		X
artikel 5.3 Overige keuzeruimte		nvt	nvt		nvt
artikel 6, eerste en tweede lid, Honoursprogramma	art. 7.13, tweede lid, sub v		X		X
artikel 6, derde lid, Honoursprogramma***	art. 7.13, tweede lid, sub e,h, j, l	X	X		X

artikel 7.1 Studiebegeleiding		X		X	X
artikel 7.2 Bindend (negatief) studieadvies	art. 7.8b en 7.13, tweede lid, sub f			X	X
OER MA deel A					
artikel 2.1 Vooropleiding*	art. 7.30b				
artikel 2.2 Aanmelding en inschrijving		X	X		X
artikel 2.3 Facultaire toelatingscommissie		X	X		X
artikel 2.4 Toelatingsprocedure		X	X		X
artikel 2.5 Weigering of beëindiging inschrijving/iudicium abeundi	art. 7.42a	X	X		X
artikel 3.1 Indeling studiejaar		X	X		X
artikel 3.2 Inrichting opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub e		X		X
artikel 4.1 Deelname aan tentamens		X	X		X
artikel 4.2 Vorm van tentaminering	art. 7.13, tweede lid, sub h en l	X		X	X
artikel 4.3 Mondelinge tentamens	art. 7.13, tweede lid, sub n	X		X	X
artikel 4.4 Vaststelling en bekendmaking van de uitslag	art. 7.13, tweede lid, sub o	X		X	X
artikel 4.5 (m.u.v. derde lid = RICHTLIJN) Tentamengelegenheden	art. 7.13, tweede lid, sub j en h	X		X	X
artikel 4.6 Cijfers [RICHTLIJN]					
artikel 4.7 Vrijstelling	art. 7.13, tweede lid, sub r	X		X	X
artikel 4.8 Geldigheidsduur resultaten****	art. 7.13, tweede lid, sub k	X		X	X
artikel 4.9 Inzagerecht	art. 7.13, tweede lid, sub p	X		X	X
artikel 4.10 Nabespreking	art. 7.13, tweede lid, sub q	X		X	X
artikel 4.11 Masterexamen*	art. 7.11, tweede lid				
artikel 4.12 Getuigschrift en verklaring*	art. 7.11	X	X		X
artikel 4.13 Fraude en plagiaat [RICHTLIJN]					
artikel 5.1 Studievoortgangsadministratie en studiebegeleiding	art. 7.13, tweede lid, sub u	X		X	X
artikel 5.2 Aanpassingen ten behoeve van student met functiebeperking	art. 7.13, tweede lid, sub m	X		X	X

OER MA deel B					
artikel 1.2, eerste lid, Gegevens opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub i	X		X	X
artikel 1.2, tweede lid, Gegevens opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub b		X		X
artikel 2.1 Doelstelling opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub b, c		X		X
artikel 2.2 Eindtermen**	art. 7.13, tweede lid, sub c		X		X
artikel 3.1 Toelatingseisen	art. 7.30b				
artikel 3.2 Schakel-/premasterprogramma		X	X		X
artikel 3.3 Beperkte opleidingscapaciteit	art. 7.30b, derde en vierde lid	X	X		X
artikel 3.4 Uiterste termijn aanmelding		X	X		X
artikel 3.5 Taaleisen		X	X		X
artikel 3.6 Vrij programma	art. 7.13, tweede lid, sub e		X		X
artikel 4.1 Samenstelling opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub a			X	X
artikel 4.2 Verplichte onderwijseenheden***	art. 7.13, tweede lid, sub e,h, j, l	X	X		X
artikel 4.3 Praktische oefening	art. 7.13, tweede lid, sub d		X		X
artikel 4.4 Keuzeruimte***	art. 7.13, tweede lid, sub e,h, j, l	X	X		X
artikel 4.5 Volgordelijkheid tentamens	art. 7.13, tweede lid, sub s	X		X	X
artikel 4.6 Nadere voorwaarden deelname onderwijseenheden en tentamens		X	X		X
artikel 4.7 Nadere voorwaarden tentamengelegenheden en coll. nabespreking	art. 7.13, tweede lid, sub p	X		X	X
artikel 4.8 Deelname aan praktische oefening en werkgroepbijeenkomsten	art. 7.13, tweede lid, sub t	X		X	X
artikel 4.9 Nadere voorwaarden vrijstelling	art. 7.13, tweede lid, sub r	X		X	X
artikel 4.10 Geldigheidsduur resultaten	art. 7.13, tweede lid, sub k	X		X	X
artikel 4.11 Graad	art. 7.10a	X	X		X

Nieuw artikel in model OER opnemen tav wijze van evalueren opleiding	art. 7.13, tweede lid, sub a1		X		X
* Ten behoeve van de volledigheid zijn deze bepalingen, die rechtstreeks uit de WHW overgenomen zijn, in de model OER opgenomen.					
** Minister OCW heeft benadrukt dat eindtermen uitgesloten worden van instemmingsrechten (brief minister OCW 20 december 2016 aan CvB's).					
Eindtermen moeten onder artikel 7.13, tweede lid, sub a WHW worden begrepen volgens minister.					
***In deze artikelen is op onderdelen zowel instemming FSR als OC, dan wel adviesrecht OC.					
**** Artikel geldigheidsduur wordt op termijn naar artikel 7.10, vierde lid, WHW verplaatst.					

Bijlage 2: Procedures bij geschillen

I Procedure bij niet instemmen door de facultaire medezeggenschap is bepaald in artikel 9.40 WHW en is, in hoofdlijnen, als volgt:

- 1) Decaan legt beslissing of voorstel voor ter instemming aan medezeggenschap. Dat kan zijn OR en/of FSR of OC;
- 2) Medezeggenschap en Decaan hebben minimaal 1x overleg erover;
- 3) Medezeggenschap geeft geen instemming, met argumenten waarom niet (d.w.z. een 'nee' of 'nee, tenzij');
- 4) Decaan kan/wil niet tegemoetkomen aan eisen medezeggenschap, ook niet na eventueel nogmaals overleg en toezeggingen; medezeggenschap blijft bij onthouden instemming;
> **Decaan mag besluit niet nemen en niet doorgaan met (uitvoering) besluit**
- 5) Decaan wil besluit blijven nemen en vraagt College van Bestuur (CvB) te bemiddelen;
- 6) Bemiddeling levert geen instemming op of CvB ziet geen ruimte voor bemiddeling;
- 7) Decaan gaat, na overleg met JZ, het geschil aan bij de Geschillencommissie medezeggenschap hoger onderwijs en kan tevens toestemming (vervangende instemming) vragen om besluit te nemen (compleet dossier moet hierbij). Doorlooptijd van een procedure is snel zo'n 3 maanden;
- 8) Geschillencommissie probeert eventueel te bemiddelen en als dat niet mogelijk is/wordt ingeschat vraagt deze een verweer aan de medezeggenschap;
- 9) Er komt een hoorzitting bij de Geschillencommissie met beide partijen;
- 10) Geschillencommissie doet bindende uitspraak;
- 11) Er kan bij de Ondernemingskamer uitsluitend beroep tegen die uitspraak worden ingesteld als er sprake is van strijd met of onjuiste interpretatie van de wet;
- 12) Er is de mogelijkheid van een spoedprocedure voor spoedeisende gevallen (ter beoordeling aan de Geschillencommissie). Er komt dan z.s.m. een zitting en vervolgens is de uitspraak binnen uiterlijk 2 weken na de zitting.

A) Geschillencommissie toetst bij onthouden instemming of:

- i) Decaan zich heeft gehouden aan de wet of het van toepassing zijnde medezeggenschapsreglement
- ii) Decaan bij de afweging van de belangen in redelijkheid tot het voorstel of de beslissing heeft kunnen komen
- iii) Decaan onzorgvuldig heeft gehandeld t.o.v. het desbetreffende medezeggenschapsorgaan.

B) Geschillencommissie toetst bij verzoek om vervangende instemming (=toestemming om beslissing te nemen) of:

- i) besluit van de medezeggenschap om instemming te onthouden onredelijk is
- ii) voorgenomen besluit van de decaan wordt geveerd door zwaarwegende organisatorische, economische of sociale redenen.

II Procedure bij een negatief advies (artikel 9.40, derde lid):

Indien een geschil betrekking heeft op het niet (geheel) volgen van het advies van een

medezeggenschapsorgaan, wordt de uitvoering van de beslissing met vier weken opgeschort, tenzij het desbetreffende medezeggenschapsorgaan geen bedenkingen heeft tegen onmiddellijke uitvoering van de beslissing. Deze vier weken geven de medezeggenschap de gelegenheid indien gewenst het geschil bij de Geschillencommissie medezeggenschap hoger onderwijs aanhangig te maken. Het toetsingskader van de commissie komt overeen met dat van het onthouden van instemming (zie bij A).

III Initiatief richting Geschillencommissie

Bij een geschil n.a.v. het niet instemmen door de medezeggenschap mag de decaan niet verder met het besluit en ligt het initiatief om naar de Geschillencommissie te gaan daarom bij de decaan. Bij het niet opvolgen van een negatief advies mag de decaan na vier weken wel verder met de uitvoering van de beslissing en ligt het initiatief om binnen deze vier weken naar de Geschillencommissie te gaan daarom bij de medezeggenschap.

Bijlage 3: Vergoedingen

Huidige regelingen

Het CvB stelt jaarlijks de regeling *Profileringfonds* vast. In deze regeling is onder andere een vergoeding voor studentleden van OC's opgenomen. Volgens de regeling 2016-2017 hadden studentleden van OC's recht op een vergoeding van tweemaal het standaard maandbedrag van €275,-. De regeling gaat er daarmee van uit dat studentleden ruim 6,5 uur per maand kwijt zijn aan de OC. Deze vergoeding geldt voor de gehele UvA, maar er zijn verschillen in de uitvoering bij de faculteiten. Voorbeelden hiervan zijn: facultaire toelage op de vergoeding of het delen van de vergoeding met de andere student-leden.

Voor docenten bestaat geen centraal georganiseerde vergoeding. De decaan bepaalt of docenten uren krijgen toegekend, en hoeveel. De huidige facultaire afspraken zijn weergegeven in de onderstaande tabel.¹⁰

	FEB	ACTA	FGw	AMC	FNWI	FMG	FdR
Aantal beschikbare uren voor docenten (per jaar)	0,05 fte (+/- 90 uur); voorzitter hoger	Voorzitter 0,2 fte (+/- 360 uur), lid 0,05 fte	Voorzitter 50 uur; docentlid 25 uur	Voorzitter OC Geneeskunde 250 uur; Docentlid OC Geneeskunde 100 uur; Voorzitter OC Medische informatiekunde 100 uur; Docentlid OC Medische informatiekunde: 50 uur	Voorzitter: 75 uur. Docentlid: 30 uur	Verschilt per opleiding. Dit varieert van 100-60 uur voor de voorzitter, en 65-35 voor een lid. (Vz OC Psychologie krijgt 168 uur). De Onderwijsdirecteur laat de urenvergoeding vastleggen in de onderwijsnorm die jaarlijks ter instemming aan OR wordt voorgelegd.	Geen algemene regeling; wordt door de betrokken afdeling in overleg met de docent-leden bepaald

Huidige tijdsbesteding

De Onderwijsinspectie signaleert dat veel OC-leden een gebrek aan tijd als problematisch ervaren.¹¹ De beperkt beschikbare tijd wordt doorgaans aan overleg besteed. Het geven van onderbouwde adviezen, en het contact met andere studenten en docenten schiet er vaak bij in. De inspectie onderzocht eind 2016 hoeveel tijd OC-leden besteden aan hun werkzaamheden voor de OC en constateerde dat student- en docentleden van UvA-OC's gemiddeld 7 uur per maand investeren, en dat zij daarmee licht boven het landelijk gemiddelde zitten. De ASVA kwam eerder dat

¹⁰ Gegevens op basis van inventarisatie per maart 2017.

¹¹ 2016, "Recht van spreken – het functioneren van opleidingscommissies in het bekostigd hoger onderwijs".

jaar tot een vergelijkbaar aantal uren (6,5 uur per maand).¹²

Deze gegevens wijzen erop dat de huidige studentvergoeding overeenkomt met de daadwerkelijke tijdbesteding, en de docentvergoeding vaak tekortschiet. De Programmagroep heeft geconstateerd dat hierdoor de betrokkenheid van met name docenten bij sommige OC's – en daardoor het functioneren van die OC's – te wensen overlaat.

Toekomstige tijdsbesteding

De Wet Versterking Bestuurskracht maakt de OC formeel tot medezeggenschapsorgaan, en zorgt voor uitbreiding van het takenpakket van de OC ten opzichte van hun huidige taken. Dit uitgebreidere takenpakket zal een grotere beslag leggen op de tijd van de leden van de OC's, zo verwacht ook de inspectie.

Over de toekomstige tijdsbesteding kunnen nog geen precieze uitspraken gedaan worden. Met inachtneming van de intensievere betrokkenheid bij het OER-proces, het onderhouden van relaties met andere studenten en docenten, de opleidingsdirecteur en de FSR, en het werven van nieuwe leden, ligt het in de lijn der verwachting dat OC's meer tijd nodig zullen hebben. Een normale tijdsbesteding van een OC-lid zou er als volgt uit kunnen zien:

Globale inschatting tijdsinvestering per OC-lid¹³

Huidige taken	Gem. aantal uren per mnd	Bijkomende taken	Gem. aantal uren per mnd
Vergaderingen	2	Werving nieuwe leden	1
Beoordeling onderwijs-evaluaties	2	Extra contact met studenten/docenten	1
Beoordelen Concept-OER	1	Eerdere betrokkenheid in OER-proces	1
NSE / accreditatie	0,5	Opleidingsoverstijgend beleid	0,5
Contact met studenten/docenten	0,5		
Overig opleidingsbeleid	0,5		
Totaal	6,5	Totaal	3,5

De daadwerkelijke tijdsbesteding zal afhankelijk zijn van de organisatorische context en de opzet van de OC zelf.

Toekomstige regelingen

De Programmagroep stelt voor om de vergoedingen voor OC-leden aan te passen in lijn met de verhoogde tijdsinzet. In de overweging is meegenomen dat een substantiële uitbreiding van de vergoeding ook een duidelijk signaal is richting de OC's, en aan de opleidingsdirecteuren aan wie zij adviseren, dat de rol van OC's uitgebreid is per september 2017.

Voor studenten betekent dit een verhoging van de vergoeding met 50%. De helft van deze verhoging bestaat uit een incidenteel verhoogde vergoeding, rekening houdend met de bijzondere inspanningen in de overgangperiode, en de helft uit een structurele verhoging. De

¹² 2016, "Opleidingscommissies aan de Universiteit van Amsterdam: een knelpuntenanalyse".

¹³ Deze inschatting van uren kan per OC verschillen.

Programmagroep heeft op 2 februari 2017 al een advies uitgebracht inzake de studentvergoeding via het profileringsfonds. Dit advies is inmiddels verwerkt in de vernieuwde regeling profileringsfonds. Voor student-leden is in het studiejaar '17/'18 een vergoeding van 3 x € 275 beschikbaar, en voor student-leden als vicevoorzitter een vergoeding van 4 x € 275.

Docentleden krijgen een urenvergoeding, en de Programmagroep acht het van belang dat zij vanaf 1 september 2017 voldoende uren krijgen om uitvoering te geven aan hun werkzaamheden voor de OC. De urenvergoeding mag afhankelijk zijn van het aantal opleidingen waaraan de OC verbonden is, het aantal studenten aan die opleidingen, de context en opzet van de OC, en de rol van het OC-lid (voorzitter of gewoon lid). De Programmagroep meent dat de gemiddelde urenvergoeding per docent ten minste 100 uur per jaar zou moeten bedragen¹⁴, zodat er sprake kan zijn van evenwichtige inzet vanuit zowel de studentgeleding als de docentgeleding van de OC. Decanen kunnen hier beargumenteerd van afwijken.

De Programmagroep adviseert om een aanvullende vergoeding mogelijk te maken voor leden die als (vice)voorzitter optreden. (Vice)voorzitters zullen doorgaans meer tijd besteden dan reguliere leden, voornamelijk op het gebied van overleg met andere organen en met de opleidingsdirecteur. Als de OC (in overleg met de onderwijsdirecteur of decaan) structureel taken uitbesteed aan een subcommissie (bijvoorbeeld een evaluatiecommissie) dan zou ook daar een vergoeding voor beschikbaar moeten zijn.

De Programmagroep is zich ervan bewust dat deze vergoedingen extra kosten met zich meebrengen, maar ziet dit als een investering in de kwaliteit van het onderwijs. De urenvergoeding mag geen aanleiding zijn om over te gaan tot samenvoeging van OC's. Aan het eind van het studiejaar 2017-2018 zal de Programmagroep de daadwerkelijke tijdsbesteding onderzoeken, om na te gaan of de verhoging gerechtvaardigd is. Indien de uitkomsten van dit onderzoek aangeven dat de vergoeding hoger of lager zou kunnen zijn, dan zal de incidenteel verhoogde vergoeding aangepast worden per studiejaar 2019-2020.

---

¹⁴ Dit gemiddelde geldt op facultair niveau. Het is mogelijk dat docentleden van OC's met veel opleidingen een hogere vergoeding krijgen dan andere docentleden.

Bijlage 4: Wijze van samenstelling

Wijze van samenstelling in de Wet Versterking Bestuurskracht

De WHW bepaalt dat vanaf 1 september 2017 leden van de OC middels verkiezingen worden gekozen. In overleg tussen de decaan en de faculteitsraad kan in het faculteitsreglement een andere wijze van samenstelling van de OC worden vastgelegd dan verkiezingen. Dit moet jaarlijks worden vastgesteld (WHW artikel 9.18, lid 4 en artikel 9.31; artikel 10.3c, lid 4 en artikel 10.17).

De wetwijziging is per 1 september 2017 van kracht. In sommige gevallen wordt de OC voor de zomer samengesteld, in sommige gevallen na de zomer. Soms worden na 1 september nog nieuwe leden toegevoegd, bij uitvallers of als er ook zetels voor eerstejaars studenten zijn gereserveerd. Bij OC-leden die gedurende het studiejaar '17-'18 worden benoemd geldt dat dit met verkiezingen moet, tenzij het faculteitsreglement anders bepaalt. Leden waarvan de zittingstermijn nog niet afloopt, kunnen aanblijven.

Harmonisering of diversiteit

Doordat de wijze van samenstelling is voorbehouden aan de decaan en de faculteitsraad of, zoals in het geval van de UvA, de facultaire studenten- en ondernemingsraad, ontstaat de mogelijkheid dat de wijze van samenstelling binnen de UvA verschillend geregeld wordt. Binnen faculteiten kunnen afspraken worden gemaakt om de wijze van samenstelling te harmoniseren, maar ook daar kan ervoor gekozen worden om verschillende werkwijzen naast elkaar te laten bestaan. Het is mogelijk om de studentengeleding op een andere wijze samen te stellen dan de docentengeleding.

Welke opties zijn er?

De wet schrijft verkiezingen voor, tenzij in het faculteitsreglement anders wordt bepaald. Ten aanzien van de andere mogelijkheden van totstandkoming van de OC bepaalt de WHW slechts dat een andere wijze van samenstelling in overleg tussen de decaan en de facultaire medezeggenschap in het faculteitsreglement kan worden vastgelegd en dat jaarlijks moet worden vastgesteld of het wenselijk is de andere wijze van samenstelling te handhaven. De opties die de afgelopen maanden binnen de UvA en daarbuiten het meest zijn overwogen zijn verkiezingen en een sollicitatieprocedure. Op sommige plaatsen wordt het aanwijzen door middel van loting overwogen. Op dit moment zijn er nog OC's waarbij zittende leden zelf binnen hun eigen netwerk op zoek gaan naar nieuwe leden (coöptatie). Dat is een werkwijze die volgens de Programmagroep niet gewenst is. Nieuwe kandidaat-leden horen actief en breed geworven te worden. Elke student en docent wordt op de hoogte gebracht van een open positie in hun OC, zodat iedereen de kans krijgt om zich aan te melden.

Het is goed om daarbij ook te kijken naar mogelijkheden om een evenwichtige samenstelling van de OC te bereiken, bijvoorbeeld om zetels te verdelen over opleidingen en tracks.

Voordelen van verkiezingen zijn dat daarmee OC's op meer democratische wijze kunnen worden samengesteld, dat de campagne meer aandacht genereert voor het werk van de OC, dat mogelijk kandidaten uit een grotere groep geïnteresseerd kunnen worden voor het lidmaatschap van een OC,

en dat de legitimiteit van de OC ermee versterkt wordt.

Nadeel van verkiezingen is dat bij een tegenvallend aantal kandidaten er feitelijk niet gekozen kan worden en de kwaliteit van de samenstelling van de OC gevaar kan lopen, terwijl nauwelijks actie kan worden ondernomen tegen niet-functionerende leden van de OC. Nadeel is ook dat de OC gepolitiseerd en gepolariseerd wordt waardoor leden gaan proberen campagnepunten binnen te halen en minder ruimte overblijft voor een goed gesprek over onderwijs en de organisatie daarvan. Verkiezingen zijn bovendien bewerkelijk en tijdrovend, en dus kostbaar. Het vaststellen van kieslijsten kan voor grote organisatorische uitdagingen zorgen. Voor welke opleiding(en) mag een student stemmen als hij ingeschreven staat voor opleiding X, maar keuzevakken uit opleiding Y volgt? Of als hij voor meer opleidingen ingeschreven is, maar (vrijwel) alleen punten in opleiding X haalt? Wat als een student zich voor meer opleidingen kandidaat heeft gesteld én gekozen is? Vergelijkbare problemen spelen voor docenten die in meer opleidingen onderwijs verzorgen. Voordeel van een sollicitatieprocedure (of een andere wijze van samenstellen) is dat meer maatwerk op facultair niveau mogelijk is en in het bijzonder dat het eenvoudiger kan zijn om kandidaten voor de functie van OC-lid te vinden. Aan docenten-zijde is het reeds nu moeilijk om potentiële kandidaten te vinden; het ligt niet direct voor de hand dat het aantal kandidaten zal stijgen in het geval van verkiezingen.

Verkiezingen

Verkiezingen kunnen op verschillende manieren georganiseerd worden:

- via het Centraal Stembureau,
- door de faculteiten

De organisatie van de verkiezingen via het Centraal Stembureau heeft als voordeel dat er bij het stembureau veel ervaring is met het organiseren van verkiezingen, en dat goed kan worden geborgd dat de verkiezingen eerlijk en transparant verlopen. De verkiezingen kunnen dan gelijk oplopen met de verkiezingen voor de andere medezeggenschapsorganen, wat het eenvoudiger maakt om aandacht voor de verkiezingen te genereren.

Nadeel is dat de verkiezingen van het stembureau een lange aanlooptijd hebben. Voor eenjarige masteropleidingen is het praktisch niet haalbaar om de kandidatenlijsten en lijsten van stemgerechtigden voorafgaand aan het nieuwe studiejaar gereed te hebben. Daarnaast ontbreekt het bij het stembureau dit jaar nog aan capaciteit en tijd om de OC-verkiezingen te faciliteren.

Faculteiten kunnen de verkiezingen ook in eigen beheer organiseren. Dat kan op allerlei manieren vorm krijgen, normaal gesproken langs digitale weg. De UvA zou een portal beschikbaar kunnen stellen, een standaard webpagina waar kiezers op kandidaten kunnen stemmen, en waar zij met een link toegang toe kunnen krijgen. De decaan kan een facultair stembureau in het leven roepen, of de verkiezingen laten organiseren door het faculteitsbureau.

Voordeel van een facultaire benadering is dat dit instrument makkelijk flexibel kan worden ingezet, indien gewenst meerdere keren per jaar. Nadeel van een facultaire benadering is dat privacy en

betrouwbaarheid in mindere mate gewaarborgd zijn.

Voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de verschillende belangen kan een verkiezing gebruik maken van subdistricten. In termen van studentenraden is Geneeskunde een voorbeeld: het district Geneeskunde is onderverdeeld in “Geneeskunde” (district A) en “Geneeskunde co-assistenten” (district B). Om te worden verkozen in district B, moet de student staan ingeschreven als “co-assistent”, alléén dan komt haar in dat district actief en passief stemrecht toe. Door te werken met ‘subdistricten’ wordt veilig gesteld dat de voor die districten gereserveerde zetels alléén worden bezet door een specifieke categorie van kiesgerechtigden. Na afloop van de verkiezingen vormen ze tezamen één OC.

Verder kan gekozen worden voor een lijstenstelsel en een personenstelsel. Bij een lijstenstelsel sluiten kandidaten zich aan bij een lijst en nemen daarbij gezamenlijk deel aan verkiezingen. Bij een personenstelsel kan alleen op een individu gestemd worden.

Voordeel van een lijstenstelsel is dat een tussentijdse vacature makkelijk ingevuld kan worden door de volgende persoon op de lijst. De personen op de lijst kunnen zich met gedeelde standpunten duidelijk profileren voor de kiezers.

Voordeel van een personenstelsel is dat gekozen wordt voor een persoon en niet voor een geheel van standpunten, zodat OC-leden beter zonder last of ruggenspraak kunnen optreden. Het personenstelsel is makkelijker te verenigen met een systeem van subdistricten.

De opties:

Enkel district, lijstenstelsel	Subdistricten, lijstenstelsel
Enkel district, personenstelsel	Subdistricten, personenstelsel

Suggestie stappenplan verkiezingen

Overleg over opzet verkiezingen (initiatief decaan). Bespreek:

- tijdstip
- deelnemende geledingen
- (sub)districtensysteem
- lijsten- of personenstelsel
- via centraal stembureau of in eigen beheer
- digitaal of papier

Verkiezingsprotocol vaststellen

Verkiezingscommissie benoemen

Kandidaten uitnodigen om deel te nemen (met actieve wervingscampagne)

Kandidatenlijst vaststellen

Kiesgerechtigden informeren

Campagne faciliteren (website, nieuwsbrief, bijeenkomst, etc.)

Verkiezing

Stemmen tellen en controleren op geldigheid

Uitkomst bekend maken

Sollicitatieprocedure

Een sollicitatieprocedure kan een bruikbaar alternatief zijn voor verkiezingen, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. De procedure moet transparant zijn, en alle studenten en docenten moeten in de gelegenheid zijn en uitgenodigd worden om deel te nemen. Als docent geldt een medewerker die substantieel bijdraagt aan een van de opleidingen waar de OC verbonden is. Het is aan de faculteit om te bepalen wanneer er sprake is van een substantiële bijdrage.

Bij de procedure kan geselecteerd worden voor toegewezen zetels, die zijn voorbehouden aan docenten en studenten die verbonden zijn aan een bepaalde opleiding of een bepaalde track. Een dergelijke gerichte samenstelling is niet vereist.

De decaan en de facultaire medezeggenschap zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de vormgeving van de sollicitatieprocedure.¹⁵ Zij betrekken daarbij de wensen van de desbetreffende OC. In de sollicitatiecommissie zitten in elk geval twee leden van de desbetreffende OC, een docent en een student. De verdere samenstelling kan variëren naar gelang het gaat om een grote of kleine opleiding en of het gaat om een vacature voor een student- of docentlid. De opleidingsdirecteur, onderwijsdirecteur en decaan maken geen deel uit van de sollicitatiecommissie. Leden van de FSR en OR kunnen wel deel uitmaken van de sollicitatiecommissie.

Suggestie stappenplan sollicitatieprocedure

Overleg over werkwijze (initiatief decaan). Bespreek:

- tijdstip
- samenstelling sollicitatiecommissie
- profielbeschrijving

Sollicitatieprocedure vaststellen

Sollicitatiecommissie benoemen

Kandidaten uitnodigen om zich aan te melden (met actieve wervingscampagne); inclusief het transparant bekend maken van de sollicitatieprocedure

Sollicitatiegesprekken voeren

Decaan benoemt de geselecteerde kandidaten

Mogelijkheid tot bezwaar

Facilitering

Voor zowel verkiezingen als bij andere wijze van samenstelling is er de vraag in hoeverre dit centraal gefaciliteerd kan en moet worden.

Verkiezingen moeten centraal gefaciliteerd worden, zodat faculteiten die verkiezingen wensen daar gebruik van kunnen maken. Het is belangrijk dat die facilitering op korte termijn wordt georganiseerd. Gebruik van centrale facilitering hoeft niet verplicht te zijn. Het is wenselijk dat

---

¹⁵ De wetgever heeft aangegeven dat de wijze van samenstelling (anders dan verkiezingen) in het faculteitsreglement geregeld wordt, met bijbehorende instemmingsrecht voor de facultaire medezeggenschap. Daaruit volgt geen instemmingsrecht op de *gehanteerde procedure*, maar in de geest van de wet is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor die procedure wel gewenst.

faculteiten ruimte houden om de verkiezingen zelf te organiseren.

Sollicitatieprocedures of andere wijzen van samenstelling zijn aan de faculteit om vorm aan te geven.

Timing

Niet alle OC-leden hoeven tegelijkertijd aangewezen te worden. In verband met de personeelsplanning is het vaak nodig om de docentleden ruim van te voren aan te wijzen.

Studentleden kunnen op een kortere worden aangewezen. Samenstelling voor de zomer maakt het voor de OC mogelijk om in het studiejaar snel te starten. Nadeel is echter dat op dat moment nog niet de volledige studentenpopulatie aanwezig is. Een oplossing hiervoor is om een of meer zetels beschikbaar te houden voor nieuwe studenten, en deze pas na de zomer in te vullen.

Faculteitsreglement

Nieuwe afspraken over de wijze van samenstelling in het faculteitsreglement zijn bij voorkeur voor 1 september 2017 vastgesteld. De volgende voorbeeldteksten kunnen daarvoor worden gebruikt:

Bij een sollicitatieprocedure

De decaan benoemt de leden van de opleidingscommissie.

a. De helft van de leden bestaat uit studenten. Zij worden geselecteerd door en uit de studenten die voor de desbetreffende opleiding(en) zijn ingeschreven.

b. De overige leden worden geselecteerd uit het personeel dat is belast met de verzorging van het onderwijs van de desbetreffende opleiding(en).

c. Selectie wordt uitgevoerd door een selectiecommissie, waarin in elk geval de studentengeleding en de docentengeleding van de opleidingscommissie is vertegenwoordigd, onder verantwoordelijkheid van de decaan.

d. Het selectieprotocol is gezamenlijk bepaald door de decaan en de facultaire medezeggenschap.

e. Studentleden worden benoemd voor een periode van x jaar voor bacheloropleidingen, en y jaar voor masteropleidingen. Docentleden worden benoemd voor een periode van z jaar. OC-leden kunnen na afloop van hun termijn maximaal twee keer herbenoemd worden.

Bij verkiezingen

De leden van de opleidingscommissie worden aangewezen door middel van verkiezingen.

a. De helft van de leden bestaat uit studenten. Zij worden gekozen door en uit de studenten die voor de desbetreffende opleiding(en) zijn ingeschreven.

b. De overige leden worden gekozen door en uit het personeel dat is belast met de verzorging van het onderwijs van de desbetreffende opleiding(en).

c. De verkiezingen worden uitgevoerd door een verkiezingscommissie, waarin in elk geval de studentengeleding en de docentengeleding van de opleidingscommissie is vertegenwoordigd, onder verantwoordelijkheid van de decaan.

d. Het verkiezingsprotocol is gezamenlijk bepaald door de decaan en de facultaire medezeggenschap. Voor vervanging van leden die hun benoemingstermijn om wat voor reden dan ook niet volbrengen geldt een vereenvoudigd verkiezingsprotocol.

e. Studentleden worden benoemd voor een periode van x jaar voor bacheloropleidingen, en y jaar voor masteropleidingen. Docentleden worden benoemd voor een periode van z jaar. OC-leden kunnen na afloop van hun termijn maximaal twee keer herbenoemd worden.

De bovenstaande teksten zijn suggesties. Faculteiten hebben vanzelfsprekend de mogelijkheid om een eigen passende formulering te kiezen.

Bijlage 5: Samenstelling en opdracht Programmagroep

Samenstelling

De Programmagroep bestaat uit de volgende leden:

- Marco Loos, opleidingsdirecteur FdR (voorzitter)
- Hotze Lont, Academische Zaken (secretaris)
- Nancy van den Brink, Juridische Zaken
- Janine Smit, Academische Zaken
- Linda van Exter, Studentassessor CvB
- Mark Dzoljic, lid CSR
- Noa Visser, lid CSR
- Julia van Rosmalen, OC-studentlid FGW (tot 22 mei 2017)
- Joris Maree, OC-docentlid FEB
- Saskia Haverkamp, lid FSR-FGW (vanaf 22 mei 2017)

Opdracht Programmagroep

1. Het opstellen van een tijdlijn waarin inwerkingtreding van de Wet Versterking Bestuurskracht is verwerkt, en de implementatie vanuit faculteiten en de centrale bestuursstaf.
2. Het formuleren van een visie op de ideale OC, en de omgeving waarin deze het beste kan functioneren.
3. Het informeren van OC's, FSR-en, faculteiten, GV, UCO, CvB, en eventueel andere betrokkenen over de implementatie van de onderdelen van de Wet Versterking Bestuurskracht die betrekking hebben op de OC's.
4. Het adviseren van het CvB over:
  - o facilitering van OC's;
  - o de organisatie en ondersteuning van verkiezingen voor OC's.
5. Het monitoren van de implementatie van de Wet Versterking Bestuurskracht, van de aanbevelingen uit de midterm review, en het waar nodig zorgen voor een extra impuls.

In het verlengde van deze opdracht volgt de Programmagroep de totstandkoming van een herziene Handreiking Opleidingscommissies en een herzien Model Huishoudelijk Reglement.

Planning

De Programmagroep start in december 2016 met haar werkzaamheden die doorlopen tot juni 2018. De studentleden van de Programmagroep kunnen met ingang van het nieuwe collegejaar gewijzigd worden.

in juni 2017 en januari 2018 levert de Programmagroep tussenrapportages af aan de UCO en de rector.

Werkwijze

Op basis van een tijdlijn is de Programmagroep in het voorjaar van 2017 een tiental keren bijeen geweest om o.a. voorstellen te formuleren voor de rol van OC's, de faciliteiten voor OC's, de omgang met overlappende instemmingsrechten en de wijze van samenstelling.

De Programmagroep maakte voor specifieke vragen gebruik van de UCO, en van een klankbordgroep waarin OC-leden, FSR-leden, opleidingsdirecteuren en kwaliteitszorgmedewerkers van de faculteiten vertegenwoordigd zijn. Op verzoek van de rector is een deeladvies (over omgang met overlappende instemmingsrechten) in conceptversie aan het CBO voorgelegd. Het 'visiedocument' is voor feedback voorgelegd aan de brede academische gemeenschap, via de webpagina denkmee.uva.nl

Op enkele faculteiten zijn werkgroepen aan de slag om voorbereidingen te treffen voor de inwerkingtreding van de Wet Versterking Bestuurskracht ten aanzien van de OC's. De

Programmagroep onderhoudt contact met deze groepen, en wisselt kerndocumenten uit.

De verantwoordelijkheid voor het ondersteunen en faciliteren van OC's ligt primair bij de faculteiten.

In juni 2017 organiseert de Programmagroep een informatiebijeenkomst voor OC-leden, opleidingsdirecteuren, leden van facultaire studentenraden en ondernemingsraden en andere belangstellenden, waar de concept-adviezen worden gepresenteerd.

Bijlage 6: Samenstelling klankbordgroep

De faculteiten zijn in januari uitgenodigd om leden voor de klankbordgroep voor te dragen. Niet alle faculteiten hebben even veel mensen bereid gevonden om zich aan te melden. Leden van de klankbordgroep stemmen hun inbreng in sommige gevallen af met anderen binnen de faculteit.

FGw

Claire Morrison – student-lid OC Geschiedenis BA en student-lid in de Raad van het College of Humanities

Rosa de Jong – student-lid OC Geschiedenis MA en OC Wijsbegeerte

Rosanne Alderliefste – beleidsmedewerker onderwijs & facultair contactpersoon opleidingscommissies

Rudolph Glitz – opleidingsdirecteur Noord-Europese talen

Jeroen Jansen – opleidingsdirecteur Neerlandistiek

Saskia Haverkamp – FSR-FGw (tot 22 mei 2017)

FdR

Maartje Meijers - Student Counsellor / Policy Officer, PPLE College

FMG

Monique Timmers - docentlid OC CW, lid werkgroep inrichting medezeggenschap FMG

Esther Spanjaard – studentlid OC Psychologie

Bas de Jong - studentlid OC POW

Gerben Moerman - docentlid OC Sociologie

Sterre Minkes - kwaliteitszorgmedewerker, lid werkgroep inrichting medezeggenschap FMG

Sacha Palies - Afgevaardigde CSR FSR-FMG

FEB

Maxim Welling - studentlid OC-EB

Marieke van Kempen - kwaliteitszorgmedewerker

Daan Schweigmann – studentlid OC

Tim Boonen - docentlid OC.

AMC

Hanneke Lips – Beleidsmedewerker

OC's AMC-UvA (contactpersoon Yvonne Bulten)

FNWI

Elsbeth Brouwer – docentlid OC Logic

Patrick Faassen - beleidsmedewerker

Nick Nauta - FSR-FNWI

Kees van Wensen – beleidsmedewerker
Sylvia Witteveen – Opleidingsdirecteur Psychobiologie
Thijs Etty – docentlid OC AUC

ACTA

Cor van Loveren – docentlid OC
Jasne Krooneman - beleidsmedewerker
Toon Ligtenberg – secretaris OC Tandheelkunde

Bijlage 7: Wetswijziging

De wetswijziging van de WHW, met ingang van 1 september 2017, heeft voor de OC's kort samengevat tot gevolg (voor overzicht gewijzigde wetteksten, zie Bijlage):

- De OC's krijgen instemmingsrecht op opleidingsspecifieke onderdelen van de OER. Dit geldt voor het eerst voor de OER van het studiejaar 2018-2019. Dit is de OER die gedurende het studiejaar 2017-2018 wordt opgesteld.
- Vanaf 1 september 2017 geldt in beginsel dat de OC's op basis van verkiezingen moeten worden samengesteld, tenzij faculteiten kiezen voor een andere wijze van samenstelling (lees: benoeming). Die andere wijze moet zijn vastgelegd door middel van een wijziging van het faculteitsreglement en geldt steeds voor één jaar. De FSR en OR hebben bij dergelijke wijzigingen instemmingsrecht. Deze situatie geldt ook voor vacatures die vanaf 1 september 2017 ontstaan.
- De OC mag de opleidingsdirecteur en de decaan twee keer per jaar uitnodigen om het beleid te bespreken aan de hand van een door haar opgestelde agenda.
- De decaan staat de OC het gebruik toe van de voorzieningen waarover de OC kan beschikken en die de OC voor de vervulling van haar taak redelijkerwijs nodig heeft, waaronder in ieder geval wordt verstaan ambtelijke, financiële en juridische ondersteuning en scholing.
- De decaan stelt de leden van de OC een scholingsbudget ter beschikking, dat wordt vastgesteld door de decaan en de OC gezamenlijk.
- De OC kan rechtstreeks naar de geschillencommissie medezeggenschap stappen.

De WHW wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 9.18. Opleidingscommissies

1 Voor elke opleiding of groep van opleidingen wordt een opleidingscommissie ingesteld. De commissie heeft tot taak te adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de opleiding. De commissie heeft voorts:

- a. instemmingsrecht ten aanzien van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, met uitzondering van de onderwerpen genoemd in het tweede lid, onder a, f, h tot en met u en x, en met uitzondering van de eisen, bedoeld in de artikelen 7.28, vierde en vijfde lid, en 7.30b, tweede lid,
- b. als taak het jaarlijks beoordelen van de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling,
- c. adviesrecht ten aanzien van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, met uitzondering van de onderwerpen ten aanzien waarvan de commissie op grond van onderdeel a instemmingsrecht heeft, en
- d. als taak het desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen of voorstellen doen aan het bestuur van de opleiding, bedoeld in artikel 9.17, eerste lid, en de decaan over alle aangelegenheden betreffende het onderwijs in de desbetreffende opleiding. De commissie zendt de adviezen en voorstellen, bedoeld onder d, ter kennisneming aan de faculteitsraad.

2 Op een advies als bedoeld in het eerste lid, zijn artikel 9.35, aanhef en onderdelen b, c en d, van overeenkomstige toepassing.

3 Indien de commissie een voorstel als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, doet aan het bestuur van de opleiding of de decaan, reageert het bestuur onderscheidenlijk de decaan binnen twee maanden na ontvangst op het voorstel.

4 Artikel 9.31, derde tot en met het achtste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de opleidingscommissie. In overleg tussen het bestuur van de opleiding onderscheidenlijk de decaan en de faculteitsraad kan in het faculteitsreglement een andere wijze van samenstelling van de opleidingscommissie worden vastgelegd dan verkiezing. Jaarlijks wordt vastgesteld of het wenselijk is de andere wijze van samenstelling te handhaven.

5 De opleidingscommissie is bevoegd het bestuur van de opleiding onderscheidenlijk de decaan ten minste twee maal per jaar uit te nodigen om het voorgenomen beleid te bespreken aan de hand van een door haar opgestelde agenda.

6 Indien een faculteit slechts een opleiding omvat, kan het faculteitsreglement bepalen dat de taken en bevoegdheden van de opleidingscommissie worden uitgeoefend door de faculteitsraad, bedoeld in artikel 9.37.

Artikel 9.48.

1 In het eerste lid wordt voor de punt aan het slot een zinsnede ingevoegd, luidende: waaronder in ieder geval worden verstaan ambtelijke, financiële en juridische ondersteuning en scholing.

2 In het tweede lid komt de eerste volzin te luiden: Het college van bestuur stelt de leden van de universiteitsraad een scholingsbudget ter beschikking, dat wordt vastgesteld door het college van bestuur en de raad gezamenlijk.

Op 7 juni 2017 is bij de Tweede Kamer een wetsvoorstel ingediend (zie Kamerstukken II 2016/17, 34 735, nr. 2):

Artikel 9.18, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:

a. instemmingsrecht ten aanzien van de onderwerpen in de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, onder a1, b, c, d, e, g en v, en ten aanzien van het faculteitsreglement voor zover het de onderwerpen bedoeld in het vierde lid betreft,.

2. Aan het slot van onderdeel c vervalt “en” en na onderdeel d wordt, onder vervanging van de punt door “, en” aan het slot van dat onderdeel, een onderdeel toegevoegd, luidende:

e. het bespreken van het visitatierapport, bedoeld in artikel 5.13, vierde lid.

Bijlage 8: Memorandum van overeenstemming (FGw)

Memo

Datum	Behandeld door	Telefoon
8 mei 2017	Fred Weerman / decaan	020 525 3110
Onderwerp	Memorandum van overeenstemming met facultaire medezeggenschap	

In het kader van de Wet Versterking Bestuurskracht denken we binnen de FGw na over mogelijke manieren om om te gaan met de overlap in medezeggenschapsrechten die ontstaat wanneer per 1 september de nieuwe bevoegdheden van de OC's van kracht zijn. We concentreren ons daarbij op de rechten ten aanzien van het opheffen en initiëren van tracks en van opleidingen omdat dit in onze ervaring vaak tijdrovende en lastige trajecten zijn.

Uit de overzichten van de Programmagroep Versterking OC's is gebleken dat OC's straks instemmingsrecht hebben op het opheffen en initiëren van tracks, en adviesrecht op het opheffen van opleidingen. De OR en FSR hebben reeds instemmingsrecht op het opheffen van opleidingen.

De Programmagroep Versterking OC's heeft in haar memo aan de decanen (zoals besproken in het CBO van 16 maart) aangegeven (onder iii) dat FSR en OC's wordt gevraagd om met elkaar af te spreken hoe zij om zullen gaan met tegenstrijdige standpunten in het OER-proces. De programmagroep geeft aan dat de dergelijke afspraken tussen medezeggenschapsgrmedia onderling gemaakt moeten worden en dat faculteiten daarin geen directe partij zijn.

Wij zouden echter wél graag willen proberen met onze FSR en OR afspraken maken om dergelijke processen goed te laten verlopen. Dergelijke afspraken kunnen weliswaar niet juridisch bindend zijn, maar we hopen dat ze bijdragen aan een efficiënt bestuur en een goede verstandhouding.

We hebben een voorstel opgesteld voor een 'afpraak' die mogelijk gemaakt zou kunnen worden. Dit voorstel is analoog aan de afspraken die eerder op centraal niveau zijn gemaakt met de COR en CSR over het instemmingsrecht op het opheffen van opleidingen. Daar is afgesproken dat COR en CSR alleen toetsen of de procedure op facultair niveau goed is verlopen en geen inhoudelijke afwegingen meer maken. In het voorstel is voor de volledigheid ook de eerder gemaakte afspraak over mastertracks binnen de FGw opgenomen. De afdeling Juridische zaken heeft deze tekst gezien en geeft aan het prima is als faculteiten intern een dergelijke afspraak kunnen maken met de

medezeggenschap, met de kanttekening dat dergelijke afspraken niet juridisch bindend zijn.

Voorstel Memorandum van overeenstemming met OR en FSR voor voorgenomen besluiten t.a.v. het initiëren en opheffen van tracks en opleidingen

- OR en FSR onderschrijven de subsidiariteitsgedachte waarbij besluitvorming zo laag mogelijk in de organisatie belegd wordt.
- Bij een voorgenomen besluit betreffende het initiëren en opheffen van een *track* wordt de OC eerst om instemming gevraagd. De OR en FSR hebben hierop alleen instemmingsrecht wanneer het gaat om het opheffen van mastertracks die voor de invoering van de brede labels in 2012 zelfstandige opleidingen waren. Indien de OR en FSR instemmingsrecht hebben, dan toetsen zij vervolgens alleen of de procedure met de OC juist is verlopen.
- Bij een voorgenomen besluit betreffende het initiëren en opheffen van een *opleiding* wordt de OC eerst om advies gevraagd. Vervolgens worden OR en FSR om instemming gevraagd en volgen zij in principe het advies van de OC en toetsen de FSR en OR alleen nog:
  - Of het medezeggenschapstraject met de OC juist is verlopen (FSR en OR),
  - De gevolgen van het voorgenomen besluit voor andere opleidingen binnen de faculteit (FSR),
  - De gevolgen van het voorgenomen besluit voor personeelsleden buiten de betreffende afdeling(-en) (OR).